

Klima- og Miljødepartementet
v/ Selma Skov Høyde
seh@kld.dep.no

Eidsiva Bioenergi AS
Org nr.: 980 258 165
Tlf: 480 92 200
bioenergi@eidsivaenergi.no
Postboks 4100, 2307 Hamar

Dato

03.05.2024

Høringsinnspill ENOVAs styringsavtale

Innledning

Det vises til Klima- og miljødepartementets høring om ENOVAs styringsavtale med departementet, og vi takker for å kunne gi innspill til høringen.

Eidsiva Bioenergi er Norges 3. største fjernvarmeselskap, og Norges største leverandør av fjernvarme basert på biobrensel. Vi leverer fjernvarme i 16 byer og tettsteder i Innlandet og Akershus.

I 2023 produserte vi 575 GWh termisk energi til industri, fjernvarme og elektrisitet hvor 70 % av energikildene var basert på bioenergi og 28 % basert på overskuddsvarme fra avfallsdestruksjon. På den måten avlastet vi strømmettet og frigjør elektrisitet til andre formål. I januar 2024 satte vi produksjonsrekord der vi leverte over 200 MW termisk energi på en time, en betydelig effektavlastning i et allerede svært belastet strømmett.

Fjernvarme var et effektivt virkemiddel til å fase ut fossil oppvarming i norske bygg, men potensialet for å bruke enda mer fjernvarme til oppvarming er stort. Norske bygg bruker i dag ca 50 TWh til oppvarming, mens fjernvarmens andel av dette er 10-15 %. Selv i større norske byer med godt utbygd fjernvarmesystemer er andelen fjernvarme til oppvarming sjelden over 30 %. Hovedårsaken til dette er at de fleste bygg bruker elektrisitet til oppvarming. Eidsiva Bioenergi mener det er et stort potensiale til å frigjøre elektrisitet i norske bygg og at det må etableres støtteordninger for å konvertere fra elektrisk oppvarming til energifleksibel oppvarming. Energifleksibel oppvarming av bygninger er en forutsetning for kunne ta i bruk tilgjengelig termisk overskuddsenergi.

Hovedsynspunkter

Konvertering fra elektrisk til energifleksibel oppvarming

Eidsiva Bioenergi mener at ENOVA må gi direkte støtte til konvertering fra elektrisk oppvarming til energifleksibel oppvarming. Vi har god erfaring med å samarbeide med kunder for konvertere bygningsmasse til energifleksibel oppvarming, og vår erfaring er at det er vanskelig for kunder å regne hjem slike investeringer. For å oppnå konvertering har Eidsiva Bioenergi tilbudt kunder lavere

energipris enn markedspris, men vi erfarer at konvertering kun er bedriftsøkonomisk lønnsomt ved høy forskjell mellom pris på elektrisitet og fjernvarme. Med normale priser på elektrisitet er det ikke mulig å regne hjem slike investeringer, hverken for kunden eller fjernvarmeselskapene.

Eidsiva Bioenergi mener at direkte støtte til konvertering vil være et godt egnet middel for å frigjøre elektrisitet til andre formål. Konvertering av bygg og bruk av fjernvarme er en effektiv og konfliktfri teknologi. Eksempelvis vurderer Eidsiva Bioenergi potensialet for mer fjernvarme i eksisterende elektriske bygningsmasse til å være ca. 300 GWh bare i vårt område.

Et eventuelt konverteringsprogram må være enkelt for kunder å forholde seg til. Direkte støtte (for eksempel 50 % av investeringskostnad) eller støttesats basert på konkrete tiltak. Støtte til utredninger og konsepter oppleves mindre effektivt for å oppnå mål om frigjøring av elektrisitet.

Måltall for konvertering bør være direkte relatert til elektrisk effekt - og/eller energireduksjon, dette for å sikre at konvertering faktisk fører til avlastning av strømmettet.

Investeringsstøtte til ny fjernvarme – produksjon og distribusjon

Eidsiva Bioenergi har i over 15 år bygget ut fjernvarme i både byer og tettsteder. ENOVA sitt støtteprogram for utbygging av både infrastruktur og varmesentraler har vært helt sentrale for utvikling av fjernvarme. Dette har medført risikoavlastning i store prosjekter og at marginalt ulønnsomme investeringer har blitt realisert. Potensialet for videre utvikling er stort, men flere av de aktuelle utviklingsmulighetene ligger i ytterkant av etablert infrastruktur og vil kreve større investeringer.

Eidsiva Bioenergi mener at det også i fremtiden bør kunne gis støtte til etablering av ny fjernvarmeinfrastruktur. Rasjonale bør være å bidra til at marginalt ulønnsomme prosjekter blir realisert. Støtteprogrammet bør utformes slik at også mindre, eller summen av mindre, prosjekter kan søke om investeringsstøtte. Dagens ordning med minimum 3 MW på en overføringsledning diskvalifiserer de aller fleste relevante prosjekter utenfor de største byene. Utbygging av fjernvarme er et enkelt virkemiddel for frigjøring av elektrisitet, og samfunnsnyttene av dette bør kunne gjenspeiles ENOVAs støtteprogram.

Det planlegges flere store industrietableringer og datasentre i Norge med store «utslipp» av varmeenergi. Skal denne energien kunne utnyttes må det gjerne etableres større overføringsledninger samt energisentraler som løfter temperaturen på overskuddsenergien til fjernvarmetemperatur. ENOVA bør i fremtiden kunne bidra til å muliggjøre etableringer av nye energisentraler for at fjernvarmen skal kunne nyttiggjøre seg av tilgjengelig overskuddsenergi. Dette vil kunne bidra til ressursutnyttelse og igjen frigjøre elektrisitet til andre formål.

Oppsummering

- ENOVA må få mandat til å gi direkte støtte til konvertering fra elektrisk oppvarming til energifleksibel oppvarming. Redusert elektrisitetsbehov bør være måleparameter.
- ENOVA må få mandat til å gi investeringsstøtte til fremtidig infrastruktur for fjernvarme. Dette vil bidra til mer utbygging av fjernvarme, som igjen reduserer behovet for elektrisk energi/effekt.
- ENOVA må få mandat til å gi investeringsstøtte til utvikling av nye varmesentraler for fjernvarme og da særlig til prosjekter som bidrar til økt utnyttelse av overskuddsenergi.

Marit Storvik
Direktør
Eidsiva Bioenergi AS

Tore Dugstad
Leder Utvikling
Eidsiva Bioenergi AS